

Bolibatoli koo

Iyan Filandéri de ye səbə nin səbəbaga ye
A yεlεmabaga julakan na: o ye Ouatara Vincent le ye

Bibili vərise miw b'a kɔnɔ, o bɔra Seméri kɔnɔ.
Kalantaba copyright © 2000, Jamanaw ka Sosiyete min be
Bibili labən de ye daa di

Sεbε labεncogo**gafe**

1. « <i>I ma kan ka Ala wεrε sɔrɔ ne kɔ</i> »	3
2. Bolibatoli bε nan ni pangwan min ye	8
3. Fen min bε se ka kε mɔgɔ bi kɔsegi joo sɔn koo la	12
4. Ala ye sebagaya bεε tigi ye	18
5. Ala bε mɔgɔ hɔrɔnya ka bɔ ninjuguw bolo	27
6. Danaba bε nii kεlε le ra	31
7. Nigi ani nigijugu koo	37
8. « <i>A k'aw yεrε kɔlɔsi boli batoli koo la</i> »	42

1

« I təna Ala wərə sərə ne kɔ »

1. Kow damine

Ni an b'a fε ka lən joo sən ye fən min ye, an bε taga file kitabu ye min fɔ, Ekiṣədi 20: 1 ka se 5 ma.

Ala ye kuma nunu bεε fɔ fana ko:

«Ne ye Matigi ye, aw ka Ala, min y'aw bɔ Misira
jamana na, k'aw bɔ jɔnya la.

«Aw kana fεen wərə bato fɔɔ ne kelenpe.

«Aw kana joo si dilan aw yεrε ye, k'a ke i n'a fɔ
sanfε fεenw dɔ jaa, walima dugukolo kan fεenw,
walima jikɔnɔ fεenw.

Aw kana aw kumbiri gwan o kɔrɔ, aw kana u bato,
kamasɔrɔ ne Matigi aw ka Ala, keliya be ne la...»

Nin yɔrɔ kalani b'a yira ko Ala ban na bato fεen wərə batoli
ma pewu. Ala ye sariya tan di Musa ma tuma min na, nin
kumaw tun bε sariya tan ni kɔnɔ.

2. Sariya tan sεbε kun

A ka nyi an ka hakili jigi sariya tan sεbekun na, ani mun le
kera sababu ye o sariyaw minw bε bolibatoli bali, ko nafa bε
o la ka tεmε sariya tɔw kan min bε fagali ni sonyεli koo bali.
Ala tun ye a yεrε yira Isirayεli denw na ka jεya. Ala ye a ka
sebagaya ani a ka kanuya yira u la ka u kisi jɔnya la, u tun bε

o min na Misira jamana la. Matigi yεre tun ye daa di u ma ko ale bεna ke u ka Ala ye, a b'a fε ka u bila sira ka kongokolon cεtigε, foo ka se ni u ye jamana min a tun ye daa di u ka bεnbaaw ma, ko ale bεna a di u ma: o jamana le ye Kana jamana ye.

I kana nyinε nin kɔ ko nin siyaw tun bɔtɔ lo Misira jamana la, Misirakaw tun bε joo sifaw bεε le bato o yɔrɔ la. Siyaw minw bεε tun bε Kana jamana la, u bεε tun bε boliw le bato, Isirayεli denw tun bεna sigi jamana min na. Joo sɔn koo tun bε yɔrɔ bεε Kana jamana la, o tun kεra sentalon fεn ye Isirayεli denw ma.

Tuma min na Isirayεli denw tun bε Misira, Ala tun y'a yira u ma ko ale kelenpe le jεnεma bε, ani ale le ye tinyε ye. A tun ma a ka sebagaya yira ka Misirakaw ka joow bεε kelen kelen karikari wa? A tun ye o kε ka yira ko joow tun tε ala sεbεw ye, fɔɔ mɔgɔ lafili fεnw, ni mɔgɔ nige fεnw, ani barika tε fεn minw na.

O cogo la, ban min kεra o bolibatoli koo la, o tun ye ka Ala ka mɔgɔw jaagbεleya walisa u ka to kantigiya la u ka Matigi tijε tigi Ala kelenpe la, ani a ka u mara walisa bolibatoli ka nagwan si ka na se u ma.

3. Bolibatoli ye mun ye

Bolibatoli ye fεn min ye, o ye ka joo bato, (ka mɔgɔ walima fεn yetaa dɔ bato tnyε tigi Ala nyεnεma nɔ na. Bolibatoli bi an jɔnti walisa an ka siran batofεn dɔ jε, sani ka Ala kelenpe

bonye. Bolibatoli bε an jonti walisa an k'an janamaya to a bε kuntigiya ta a kan, k'a sɔrɔ, an ka kan k'a to an Matigi Ala janama kelenpe b'an jemine. Ayiwa bolibatoli kɔrɔ bεe le ye ka sira di o mɔgɔ walima o joo ma a ka kuntigiya sigi an na, k'a sɔrɔ an ka kan ka o sira di Ala kelenpe le ma.

4. Bolibatoli min tun bi ke fɔlɔ la

Musa ka tile la, o kɔrɔ ko san waasaba tɛmени kɔfɛ, mɔgɔw tun bε joow dilan ni yiriw ye, walima ni bɔgɔ ye, walima ni warijɛ nigɛw ye. O fɛn nunu le ye ala sifaw ka fanga fɛnw ye dugukolo kan. Ni muso tun b'a fɛ ka den sɔrɔ, joow dɔ tun bε yen, u tun ka kan ka o joow sɛgɛrɛ fɔlɔ ka sira sɔrɔ u fɛ ka sɔrɔ ka den wolo. ala dɔw tun bε ye, n'i b'a fɛ i ka suman ka nyɛ, fɔ i be sɔɔni dɔw ke fɔlɔ walisa o joow b'i ka suman jɛ. O cogo la fana ni kεlε tun bε ye fana, mɔgɔw bε sɔni ke joow fɛ walisa u ka se ka see sɔrɔ o kεlε la.

O cogo le ra mɔgɔw tun bε siran dugukolon fanga fɛnw na; u tun bε miiri ko o niin nunu bε olugu kɔnɔ ani u bi se ka u ke cogo min ka di oluguw ye. U tun bε u bato walisa olugu ka se ka dubaw sɔrɔ, ka yiriwa, ani ka to hɛrɛ la. Ni gwɛlɛya tun don na, u tun bε u yan sin joow fan fɛ.

5. Bi mɔgɔw ka bolibatoli cogo

Ka kεnye ni siya dɔw ka laadaw ye, koow cogo yɛlɛmana. Mɔgɔ caama bi u nyɛ sin niiw fan fɛ, walisa u ka se ka u dusukun ka jinina fɛn sɔrɔ. U bε hɛrɛ jini o niiw fɛ, ani nisɔndiya u ka baara ke yɔrɔw la, u ka suman jɛ koo fan fɛ,

u ka furu koow la, den sɔrɔ koo fan fε, ka marali sɔrɔ tuma min jugu b'u kεlε, ka marali sɔrɔ bana fan fε, ani subagaw la.

Niin juguw bi mɔgɔw bila jɔnya la ani ka u degu, ani ka u bila tagama jugu la. Tuma dɔw la, u bε na ni bolola fɛnw le ye ka u bato, ani saraka fɛnw ni nilifɛnw.

Bolibatoli bi se ka yεlema ka cogo kura dɔ ta tugu. Tijε do, a bi se ka sɔrɔ ko mɔgɔ caama bε ye, minw ti dibi koow walima ka joow sigi ka u kε u ka alaw ye. Nga u bi se ka kε bolibatobaw ye. An ka miiri nin piningali ni na: An bε an ka hεrε ni an ka nisɔndiya pinin min, Ala fε waa walima yɔrɔ wεrew la? An bi an ka wolo cogo pinin ka bɔ min, walima an ka marali koo, an ka nyagali sɔrɔ ka bɔ min? Gwεleya wagatiw la an bi an nε sin min, Ala fan fε waa, walima fεn wεrew fε?

Ala fε lo an bi se ka dogo yɔrɔ sɔrɔ, n'an bε Ala nyinina yɔrɔ wεre ka ban a la an ka nεnεmaya kɔnɔ, ka an mabɔ a la, o wagati la, an cogo bi yεlema ka kε i ko bolibatobaga.

Nεyira fεnw dɔw file min b'a yira ko Ala ye fεn nyumaw min di adamadenw ma, u y'u ta ka baara juguw kε ni o ye, ani ka u yεlema ka u kε joow ye. Dɔw fε, wari kanuya le ye nafε ta, u ti miiri fεn si la ni wari koo tε. Tinyε do, an mako bi wari la ka baara kε n'a ye ka an ka kunkow dɔw nαnabɔ. Nka ni wari koo nana nafεla ta fεn bεε la, o wagati la an ka cogo bi bɔ bolibatobaga fε. Ni an bi miiri ko wari bi se ka fεn bεε kε an fε, ko Ala ti na se ka fεn kε anw ye, o wagati la, fεntigiya ni

waritigiya bi ke an ka bato fen ye. Ni an ka nisondiya, walima an ka marali, walima an ka nagali koo bi jinin wari la dama, ka miiri ko wari bi na an ka kunkoow bee janaboo, o wagati la wari yelemana ka ke an bato fen ye.

Tagama cogo werew bi se ka ke an ka bato fen ye, ni a soro ko o cogo ye an ka miirili bee ta fooc an ti fooc sigi yoco di Ala ma an dusukun na tugu. Ce koo ni muso koo ka di minw ye foo u bi don kakalaya la, o fana ye fen bato do ye. Masaya nigi bi minw na i ko kongo, walima ka togo numasoro, o fana ye fen bato do ye. An bi na kosegi ka na nin sebe ni na kofe, nka an bi miiri ko aw ye a kun famu ka ban. Mogo bi biri fen o fen na k'a bato, wajibi te ko o fenw bee ye joow ye, nka a bi se ka ke nigi dama teme ye min ye see soro an ka miiriw kan, ani o bi ke sababu ye ka an yoco janya ni Ala ye, ani ka dibi don an taama cogo, ni an kecogow la.

Ni Ala baana bolibatoli ma, o koro ko bolibatoli ti taa ni an ye here yoco la, fooc halakili. K'a soro Ala bi fen janamaw di an ma, a bi an wele ko an ka na ale fe, kamasoro an ka here, an ka marali, ni an ka nisondiya bi soro ale le fe. Ala bi an wele ko an ka ko sin batofenw ma ani k'an cesiri ale la, walisa an ka se k'an dusukun jininataw bee soro.

2

Bolibatoli bε na ni yaangwan min ye

N'an ko bolibatoli, (o ye tuma min na fεn dč, walima mčgč, walima delina koo, walima nigi jugu...) bi see sčrc an na fč ka Ala yεrε ka sigi yčrc ta an dusukun na, wala tuma min na an bε hεrε jinina o boliw nunu kčrc ani ka Ala koo jaja an dusukun na. O cogo la, bolibatoli bi lčn an na, tuma min na an bi nčrc bato fεn dč la ka o ta k'a kε an ka ala ye; walima dibi koow, walima ka nii juguw wele. O cogo kelen na fana, tuma min na an bi nčrc mčgč la, walima nigi jugu dama tεmε min bε mčgč lafili.

Nka, nin sura nin kčnč, an b'a fε ka tintin fεn min kan, o ye ko bolibatoli bi na ni gwεlεya min ye.

1. Fεn falen cogo min bε mčgč kabakoya

An bi n'a damina ni payirala dčw ye min bi na kε aw jaana i n'a fč fεn gwansan.

A File, ni a sčrcla ko i bi sii masa so kčnč min cε kajin kosεbε, ani lon dč, mčgč dč bi na i fε ka fč i ye ko aw ka sow falen. K'a sčrc o mčgč ni bi sii so pagamini dč kčnč cin kolon dč la. Kuran wala orobine jii tε a ka luu kčnč. Yala ele bi na sčn ka i ka so jnuma falen ni o tigi taa ye wa?

Nayirala dč wεrε file tugu: N'a sčrcla ko moto kura cεjuma b'i fε. Lon dč sčgčma, mčgč dč bi na i fε k'a fč i ye ko i ka sčn

ka i ka moto *panama* ni falen ni ale ka nigeso kɔrɔ ye min ka senw bɛɛsɔcɔcɔgɔra, firɛn yɛrɛ ti nigeso min na. Yala i bi na sɔn o fɛn falen cogo ni na wa?

I n'a fɔ o fɛn falen cogo nin bi mɔgɔ kabakoya cogo min na, Kitabu bi bolibatoli cogo kɛŋɛ ni o ye. A bi i n'a fɔ i bi sɔn ka fɛn ɲuma ta k'a falen ni fɛn kuntan ye; o ye fana ka ban Ala ka rɔccu la ani ka taga nɔrɔ mɔgɔ lafili fɛnw na, minw kera fɛn fuuw ye ani fɛn kuntanw ye. Bolibatoli bi yira o cogo la i n'a fɔ fatɔya koo! Kitabu kumaw dɔ file min bɛ kuma o koo la.

« Masaba ko:

*Aw faaw ye jalakiyɔrɔ jumɛn ye ne la fɔɔ ka ban
ne la,*

ka tugu fɛɛn fufafuw kɔ,

fɔɔ olu yɛrɛ nana kɛ fɛɛn fufafuw ye?

Siya jumɛn b'a ka batofɛn w yelɛma?

K'a sɔrɔ batofɛn janamanw yɛrɛ te.

*Nga ne ka mɔgɔw y'u kunkɔrɔtabaga falen
ni fɛɛn fufafuw ye.*

Bari ne ka mɔgɔw ye kojuguba fila le kɛ:

U banna ne la, ne min ye janamaya jii bɔyɔrɔ ye.

U tagara jii marayɔrɔw sogi u yɛrɛ ma,

woo be minw na,

jii te se ka to minw kɔnɔ. »

(Jeremi 2: 5, 11, 13)

Nin haya laban nin bi Ala suma ni jii boyi daa sumani le ye, jii min saniyalen bε, ani a tε ban ka ye. Jɔn le bi sɔn ka o jii ni ɲɔgɔn falen ni jii min sumalen tε, a saniyalen tε, ani a ka jii boyi dingɛ kɔnɔ bεe cicilen do ani jii bi ban a la joona? K'a sɔɔcɔcɔm o cɔcɔgɔ, ni a bi sɔn ka Ala bila k'a ɲaa sin joow ma, ka Ala bɔ a ka janamaya ka koketaw la, o tigi ye sira jugu le janatɔmɔ!

Lahidu kura ka kuma dɔ file nin ye:

*« Bari u ye Ala lɔn, nga u ma sɔn k'a bato i n'a fɔ
Ala, ani u ma sɔn ka barika la a ye a cogo la. U
filila u ka miiriyaw la ka ke nalomanw ye ka tunu
dibi la. U b'u yere jati kolɔnbagaw ye nga u ye
nalomanw ye.*

*Nɔɔrɔtigi Ala min te sa, u m'ale bato fɔɔ
adamaden min be sa, ale jaa, ni kɔnɔw, ni
sennaanifɛnw ni fεen minw be fofu duguma.*

*U ye Ala ka tijɛ to yen, ka tugu galon kɔ, ka
danfɛnw le bato ka baara kε u ye, u ma Danbaga
bato, ale min ka kan ka boja tuma bεε. Amiina. »*

(Rome 1: 21 ka se 23, ani 25)

Mɔgɔ min kera bolibatobaga ye, o tigi bɔnɔna! Kamasɔrɔ a bi bolila boliw minw ɲɔfɛ, olugu ti na se k'a ka ɲinina fɛnw bεε di a ma. Joow bi hεre min di, o bi tεmε joona, ani o b'i lafili fana. O cogo kelen na lo marali fan fε, ni jigi sigi, ani nisɔndiya min a b'a fɔ ko a bi n'a d'i ma. A dɔrɔn, ni i nana Ala fε, ale le ye hεre ɲuma di baa ye, ni o tε, an ti na se ka

hərə puma lən ka ye. Minw b'u paa sin niiw fan fə, olugu fana bi məgo nigə, olugu bi dusu kasi ni bənə le d'i ma, jigi min u b'a di, o jigi bi taa n'i ye halakili yɔrɔ la.

2. Bolibatoli bi an ni ala ka jənyɔngɔya cən

O cogo la, bolibatoli b'an fara ka bə Ala ra, katuguni a kəra barina ba ye Ala fə.

Ala təməna ciraw fə ka bolibatoli yira i n'a fə jatɔya. Ala tun ye lahidu ta ko ale b'i na kə Isirayeli ka Ala ye, nka tuma min a ka jama y'a fili ka boliw bato, a b'u wele ko «jatɔkəlaw». Məgo minw furula, ni olugu ye u musow walima u cəw ye jatɔya la, a bə digi u kan cogo min na, olugu bi se ka o janfali ni o ban ni o dimi sereya bə. Ala bə o dimi, ni o janfali, ni o ban dimi mən tuma min, an bə ban a la ka taga don bolibatoli la. Ala ye jənyɔngɔya sira labən k'a di an ma walisa an k'a le dən ani ka tagama ni ale ye. Bolibatoli bi keleya don Ala la.

Minw bi tugu bolibatoli kɔ, Ala bə mun le labən olu ye?

Ala falen bə makari ni nəema la! A b'a fə k'a ka kanuya ni a ka kantigiya dayələ an ye. A bi an wele ko an ka ban boliw la ani ka na ale fə. An bi se ka cira Ose ka kuma ta ɲeyiralan ye, yɔrɔ min Ala ye a ka jama jati ko u kəra kanbilabaw ni bolibatobaw ye. a tun ko: «Ayiwa, ne bə n'a nigənigə haali! Ne bəna bə n'a ye ka taga n'a ye kongokolon kɔnɔ. Ne bəna kuma diman fə a ye.»

Nka, aw ka nin dɔn ka jε, ni an ban na ka kantigi Ala tileni ka kuma mεn, ni an y'a latigε ko an bi na biri bato fεnw kɔrɔ, o tuma la Ala ka munuli bi na ban, ani a ka kiri bε na ben an kan. Isirayεli jama bε na kε jεyirala jugu ye. Mɔgɔ fagala juguw nana u ka jamana bεε fa, minw kisira saya ma, u ye olugu cε ka taga ni u ye jɔnya la. O cogo la minw bi to u yεrε ma, k'a sɔrɔ Ala t'u fε, olugu bilara bolibatoli la kudayi, o to cogo nin bε na nan ni «kasi ni nimisali baa ye», kamasořɔ tuma min na u bεn'a lɔn ko olugu yɔrɔ janyana ni Ala ye, u bɔnɔna fεn bεε la ka ban.

Min ka fisə, o ye ka ban tagama cogo min ye bolibatoli cogo ye, ani ka yεlεma tijεtigi Ala jεnεma kelenpe fε! Yesu Kirisita le bi se k'an tila ka bɔ boliw ka fanga la, a bi se ka boliw ka baara kεcogo fanga tijε an ka jεnεmaya la ani ka celabεni don an ni Ala cε.

3

Fen min bi se ka kε sababu ye mɔgɔ bi kɔsegi bolibatoli la

Ne b'a fε ka ne daa se nin sura ma, k'a yira mɔgɔ bi se ka gwεlεya min ye danabaw cεma. Dɔw fε, hali ni u b'a fɔ ko olugu ye Matigi Ala jεnεma tijε tigi lɔnbaaw ye, ani ko olugu b'a batora, i bi taga sɔrɔ ko u ka teli ka ben cogo nɔgɔma la bolibatoli la.

1. Neyirala min bi sɔrɔ kitabu la

O jøgçon koo dɔ lakerila Ekisɔdi ka kitabu la a sura 32 la, an bi na an daa se o ma. An ka an hakili jigi nin la ko Ala tun ye Isirayeli denw hɔrɔnya k'a u bɔ Misira ka jɔnya la. A ye a yεrε yira u la ni kabako koow ye, ka tεmε Musa fε, a tun ye sariya tan di u ma min tun bε bolibatoli sifaw bεε bali, ani k'a yira u ma ko u ka Matigi Ala le ye tijε tigi kelenpe ye.

Lon damani tεmεni kɔfε, an ka kalan ke koo min tεmεna:

« *Jama y'a ye ko Musa mənna, n'a te jigira ka bɔ kulu kan minke, u tagara lajen Arɔn kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Wili ka batofen dɔw dilan an ye, minw bena sira yira an na an ka taama na. Bari, Musa tɔgɔla min y'a ke an bɔra Misira jamana na, an te jnaa yera a ka koo la.» Arɔn y'a fɔ u ye ko: «Sanu minw be aw ka musow tulo la, n'aw dencεw, n'aw denmusow tulo la, aw k'olu bɔ ka na n'u ye ne fε yan.»* »

Jama bεε y'u ka tulolanigεw bɔ ka taga n'u ye Arɔn fε.

A y'u minε u fε k'u yelen ka ke tura jaa ye.

Jama ko: «Isirayelidenw, aw k'aw ka batofenw file, minw y'aw bɔ Misira.»

Arɔn y'o ye tuma min na, a ye sarakabɔyɔrɔ dɔ lɔ jaa nin nafε k'a fɔ ko: «Sini bena ke panagwε ye ka Masaba boja.»

O dugusagwε, u wilila joona ka saraka jenitaw bɔ, ka na ni jenjøgɔnya sarakaw ye. O kɔ, u sigira ka

*dumuni ke ani ka minni ke, ka sɔrɔ ka wili ka
janagwε.*

*O la, Masaba y'a fɔ Musa ye ko: «Jigi ka taga, bari
i bɔra n'i ka jama min ye Misira, u ye kojuguba dɔ
ke.*

*Ne ye min fɔ u ye k'a gwεleya, u y'o bila joona. U
ye sanu yelen k'a ke misiden jaa ye, k'u kumbiri
gwan a kɔrɔ ani ka sarakaw bɔ a ye, k'a fɔ ko:
«Isirayelidenw, aw k'aw ka batofεn file, min y'aw
bɔ Misira.» »*

*Masaba y'a fɔ Musa ye ko: «Ne y'a ye ko jama nin
ye mɔgɔ tulogwεlenw ye. » (Ekisɔdi 32. 1-9)*

2. Eburukaw ka kɔsegi koo bolibatoli ma

A kera kabako koo ye, ka ye ko nin siya, minw ye Ala ka kabako koow ye u ka ɲenemaya la, olugu kelen kelen le sɔna ka segi boliw ma tugu. Nin cogo ni ɲɔgɔn famu ka gwεlε, ani a ɲeyira cogo ka gwεlε fana, kamasɔrɔ nin ȳɔrɔ kalan ni ti fεn caama fɔ. Nka an ka cogo ɲini k'a kun famu:

Nin siyaw tun be ɲenemayara gwεleya kɔnɔ. U tun tila tɔ lo ka bɔ ɲenemaya gwεlεn kɔnɔ, u tun tilara ka bɔ Misirakaw ka tɔɔrɔ bolo, a file sisan u tun be u yεrew ɲiniga caama, sigasiga don na u dusuw la ka u to kongokolon cεma, u tun ma deli nin min ye, ani ka fara o kan, u ɲeminεbaa min tun ye Musa ye, u ma o taa ȳɔrɔ dɔn kabini lon damani. Ka kεnyε ni o gwεleya nin ɲɔgɔn ye, sigasiga ni ɲinigaliw don na u dusuw la: An bi tagara min, mun le bi na se an ma sini, an bi na bɔ nin gwεleya la cogo jume, u bεna dεmε dεmε le wa?

Nin siyaw tun ka kan o wagati la ka u ḥew sin Matigi ma ani ka u hamina koow ni u ka ḥinigaliw bεε yira a la. O bεε kɔ, Ala m'a yira u la sinyε caama ko u ka kan ka u jigi la ale kan wa? Nka u ma o kε, u yεlεmana batofεn fε, u ye min dilan ni u yεrε bolow ye. Mun le kεra? A kun bεε le ye ko u tun delila o kεcogo le ra. Nin siyaw mεeni Misira jamana la, o kεra sababu ye u don na yɔrɔw ka ko kε cogo la, o min ye bolibatoli ni laada wεrε ye. A file sisan, ka u to gwεlεya kan, u ti se ka u hakili jigi kalan kura min diira u ma nii fan fε! U ḥew sini bε min kan, ani u miiriliw, o ye ka kɔsegi u tun delila ka min kε.

Isirayεli siyaw tun ka kan ka min lɔn, o ye ko u ka delina koow tun ye fuu ye, ani ko wagati nata, u ka kan ka u jigi la Ala kelenpe le kan.

3. Ban ka kan ka kε koo minw la: O ye dina caama batoli, walima ka kunu ni bi ka koow pagami ḥogɔn na

O farati koo nunu ḥogɔn bε bi dinyε ni kɔnɔ ani a bε yira i n'a fɔ dina caama batoli koo lo.

Dina caama batoli ye nin ye ko mɔgɔ min b'a fε ka sira fila taama, sira minw cogo ti kelen ye, ka sɔrɔ mɔgɔ b'a fε ka o sira fila bεε ka sariya labato. O cogo la, mɔgɔ dɔ bi se k'a fɔ ko ale sɔna kibaru diman ma, ka la Yesu Kirisita la, ani ka kε a ka kalanden ye, ka sɔrɔ o bεε la, a bε taga nε ka landa koo kɔrɔw bato, a bε dεmε nini nijuguw walima subagaw fε. O koo bi se tuma min gwεlεya bi se a tigi ma. Tuma o tuma ni gwεlεya mana se mɔgɔ ma, o tigi ka kan k'a yεrε ḥininga ko:

«Ne ka kan ka ne jigi la Yesu Kirisita le kan wa?» «Walima ne ka kan ka dəmə jinin laada koow la, o min ne tun baara kabini ne denmisəma?»

Nin dijə koo falen bə yɔrɔ min na, ani subaga koow bə yɔrɔ min na, nin kalan bə u tɔɔrɔ, nka, laada minw tə ni o koo jɔgɔn ye, mun bi ke olugu fə?

An tun kɔn na k'a yira ko bolibato koo bi se ke nige jugu sifaw bəs ye i n'a fɔ kakalaya koow walima fən damatəmə jini bə mɔgɔ min.

4. Ala ka Nii le bə see sɔrɔli di mɔgɔ ma

An k'a miiri k'a file, mɔgɔ min b'a miiri ko ale bə a kelen na, ani a jee sisini sigilen bə, walima mɔgɔ min koo digini b'a kan ani a degulen lo: olugu mɔgɔ sifa nunu bi na u ka gwεleya janabɔ cogo jumən na? U bə na hεre sɔrɔ min, u ka barika bə bɔ min?

Danaba bi se ka jənatəmɔli ke nin koo fila la, walima a bi kɔsegi a ka koo kɔrɔw la, walima a bi a yεre kalifa Ala ma. Fɔlɔ taa, yala a bi se k'a ka hεre jinin k'a bɔ muso wala cε koo la wa, wala ka wari tijən fən fuu la, wala ka don dɔrɔ min na, wala durɔki min na wa? O jaabili ye ko ayi, hεre tε sɔrɔ o la.

O kεcogo bɔlen bə Isirayeli siya taa ma, sani u ka tagama ni cogo kura min u y'a sɔrɔ ni Ala ye, u bi kɔsegi ka ben u ka cogo kɔrɔw la minw bə nan ni halakili ye.

Ayiwa, an ka kan ka mun le kε walisa an kana kosegi ka don bolibatoli ma?

An ka miiriliw ni an ko kε cogo min bε taga bolibatoli fan fε, bi se ka lili don, nka Ala b'a fε ka an dεmε k'an bɔ o yɔrɔ la.

An ka kan ka min kε ni gwεleya seera an ma, o ye ko an ka kan ka o gwεleya ta k'a suma ni Ala ka kuma ye, ni a kεra delinan koo ye, walima laada koo lo, walima tagama cogo wεrε, walima miiri min bi taga bolibatoli fan fε, ani o bεnin tε ni danaya koo ye Yesu Kirisita la. O koo nunu bεε bε yεlεma ka kεnyε ni an bεε kelen kelen ka laada koow bi cogo min na.

Ka se ka koow gwεya, laada koo bεε ma kan ka fili, nka laada koow min bε taga bolibatoli koo la, o le ka kan ka fili.

O bεε n'a taa, danaba ka kan ka cogo bεε kε k'a jigi la Ala kan, k'a ka nisɔndiya sɔrɔ ka bɔ Ala la, k'a ka dusu suma ni a ka marali sɔrɔ ka bɔ Ala fε. An ka kan ka delina ko kuraw dege, ka miirili kuraw sɔrɔ, min bε Ala tɔgɔ bona! An ka kan ka lara ko Yesu bi na an dεmε an ka kεlε la, ani yεlεmani min an b'a fε k'a sɔrɔ Ala sira tagama la. Ka ban an ka delina ko kɔrɔw minw tun bε taga ni an ye halakili la kabini san caama, o bila koo ma nɔgɔ, nka Ala ka Nii dεmεli barika la, an bi se ka seew bεε sɔrɔ, an bi se ka nisɔndiya, ani ka hεrε denw kε caama an ka ɲεnεmaya la.

4

Ala ka seebagaya təməna fən bəə taa kan

An təməna sura min na ten, an y'a ye o kənə ko Musa ka tile la, Matigi ye kabako koow min ke Isirayeli məgəw ye, ka sərə o bəə n'a taa, u tun ye boliw dilan u yərew ye ka to k'u biri olugu kərə.

Kunangoya ye min ye, koow min tun bi kəra o wagati la, o koo tun dogolen tə, kaməsərə ni an b'o koo kalan layidu kərə la, an b'a ye ko nin siyaw ka koo bəə la, u tun samalen bəə tuma bəə Matigi o min ye Ala jənəmə tijə tigi kelenpe batoli la, ani siyaw min tun b'u lamini, olugu batofənw batoli nə fe.

O cogo kelen na, danaba miiri bi se ka sama sama nin koo fila nə fe: wala ka Ala bato, wala ka u ka laadaw ka batofənw bato.

1. Cira ka kuma

O de y'a to, ciraw tun ye fəərə sərə o koow la cogo min na, an bi na o kalan ka bə cira Esayi ka kitabu la.

Esayi ye bondori caama ke ka bolibatoli koo bali. A filə Ala ye min fə ka bə a ka cira Esayi daa la sura 44, a ka jan, nka nafa b'a la:

*« Jcn be i ko ne? A tigi ka kuma,
k'a yira ka gwə ne ye.
Koo minw ka kan ka kε,*

jɔn le kɔnna k'o fɔ kabini fɔlɔfɔlɔ?
Koo minw bena kε,
a tigi k'o fɔ an ye.
Aw kana siran, aw jaa kana tige.
Aw m'a mɛn ne fe wa?
Ne m'a fɔ aw ye kabini tumajan wa?
Aw te ne seerew ye wa?
Ala dɔ wɛrɛ be yen ne kɔ wa?
Siga t'a la, tangabaga wɛrɛ te yen ne kɔ,
ne be min lɔn.»
Joo dilanbagaw ka koo
Minw be joow dilan,
olu bɛɛ ye fuu le ye.
Fɛɛn minw koo ka gwɛlɛ u ma,
olu te foyi ja.
U sɔnbagaw ye fijɛntɔw le ye,
u te foyi lɔn.
Maloya bena kε u ta ye
Jɔn be batofɛn walima joo dilan
min tena foyi ja?
Yirilesela be juru la yiri kan,
a be cii ke a kan ni finfin ye.
A be lɛsɛnan kε k'a baara,
a be sumanikɛnan ta k'a suma.
A b'a dilan ka kε mɔgɔja ye
k'a cɛna i ko adamaden,
k'a bila boon dɔ kɔnɔ.
A be taga sediriyiriba tige,

a be joyiri, walima teribentiyiri woloma.
A b'a to a be bona yiriw cema.
A be pənyiri tutu,
sanji le b'a bona.
Adamaden b'o ləgə nunu le mana,
a b'o le ke k'a yere ja,
a b'o le mana ka tobili ke.
A b'o le fana dilan k'a ke batofən ye, ka to k'a bato.
A b'o ke joo ye sa,
ka to k'a teen biri o nafə.
A b'o ləgə nin tilan kelen mana,
a be sogo la o kan k'o jeni ka jimi ka fa.
A b'a yere fari ja fana ka sɔrɔ k'a fɔ ko:
«*Ҫnhɔn! Tasuma sɔrɔla,*
ne ye nənə bɔ n yere la.»
A b'o tɔɔ ke batofən ye,
a ka joo ye,
ka to ka biri a nafə k'a sɔn,
ka to k'o daali ko:
«*Ne kisi, bari ele ye n tangabaga ye.*»
A te foyi lɔn, a te foyi faamu.
A naa te se ka yeli ke.
A te miiri ka taga yɔrɔjan,
o la, a te se ka foyi faamu.
Mɔgɔ si te yen min be miiri,
mɔgɔ si te yen min b'a lɔn,
ani ka miiri k'a fɔ ko:

«Ne ye lɔgɔ nin tilan kelen mana,
ne ye tobili kε n'a ye,
ne ye sogo jəni k'a jimi.
Ne be nɔɔc k'a tɔɔ ta k'o kε joo ye, fεnjugu,
ka to ka lɔgɔkuru sɔɔ!»

Fεen min ye buguri ye,
a be nɔɔc o le la,
a ka miiriya y'a fili.
Fεen nin ten'a bɔsi,
a do ten'a fɔ fana ko:
«Fεen min be ne bolo,
o ye namarafεn ye.»

«Isirayεlidenw, aw k'aw hakili to nin kelen na:
aw ye ne ka baarakεlaw ye.
Ne y'aw labεn waasa ka kε ne ka baarakεlaw ye.
Ne tena jinε aw ko.

Ne y'aw ka kojuguw tunu i ko sɔgɔma bugun.
Aw ka segi ne ma, bari,
ne y'aw kunmabɔ.»

Sankolo ka nisɔndiyapεrεnkan bɔ!
Bari, Masaba ye dɔ kε.
Dugukolo kɔnɔna ka nisɔndiya!
Kuluw, ni tuuw ani yiriw bεε
ka nisɔndiya mankan kε!

Sabu, Masaba y'a ka jama hɔrɔnya,
a y'a ka sebagaya yira Isirayεlidenw la.
Masaba min y'i kunmabɔ,
ale min y'i labεn i baa kɔnɔ, ale ko:

«*Ne Masaba le ye koo bεε dan.*
Ne kelen dɔrɔn le ye sankolo fensən ten.
Ne ye dugukolo la ne yere ma.
Ne be kira galontigεlaw ka fɔtaw pagami
ka lagwεlikεlaw kε nalomanw ye.
Ne be lɔnnikεlaw wajibiya ka segi kɔfε,
k'a yira k'u ka lɔnniya ye nalomanya ye. »
 (Esayi 44.7 ka se10 ma, ani 13 ka se 25)

Mɔgɔ minw b'u yelema boliw wala nii juguw, wala diŋε koo, wala sukɔrɔw, wala minw b'u dogo joo koo la, ka taga wari kanuya jugu, wala kakala koow, ni kuntigiya fan fε, cira bε olugu lasɔmi na.

Ka kεŋε ni cira ka lasɔmili ye nin koo la, Matigi b'a fε ka fεn kun fila le yira. Fɔlɔ taa ye nin ye ko: an ka bɔ bolibatoli koo la, a filanan ye nin ye ko: ka jama hakili jigi Matigi kera mɔgɔ min ye, a ye kabako koow min kε u ye, ani Matigi tun ka kan ka kε min ye u dusukun na.

2. Bolibatoli ye fuu ye

Cira Esayi b'a yira ko bolibatoli ma ni ani kun te a la. Esayi b'a yira ko bolibatoli kama, Ala ye fεn minw dan, mɔgɔw b'u ta k'u bila baara jugu kama, ani ka see di o fεnw ma u te ni min ye! U b'u jigi la o fεnw la, k'a sɔrɔ u te na se ka fεn jε u ye ni jigi tige te!

Esayi bi jεyirala dɔ ta ka o fεnw cogo yira: Mɔgɔ bi yiri tige k'o ke lgɔ ye. K'a sɔrɔ Ala ye yiri dan ani a bi janto a kɔgo

koo la! Nka mɔgɔ bi yiri tige k'o ta ka kɔrɔ caama la o lɔgɔ kan. O lɔgɔ bi na ta ka kε tasuma taa ye ka gwaa mɔn, ka kε k'a bon gwan! O kɔ, o yiri kelen ka lɔgɔ bi ta ka lɛsɛ ka kε joo ye, ka see sifaw bɛɛ di o lɔgɔ ma. K'a sɔrɔ lɔgɔ gwansan lo, Sebaya bɛɛ tigi Ala ye min dan! Lɔgɔ bi se ka ta ka fɛn caama kε, o ye tijɛ ye, nka Ala bɛ min kε, o lɔgɔ ti na se ka o fɛnw la hali kelen kε abada.

Cira b'a fɛ k'a yira ko joow min dilara adamadenw bolo fɛ, see si t'u ye!

3. Nii juguw koo

Ayiwa, i bi miiri di nin koo la, mɔgɔ minw bi nii juguw wele tuma min u bi subagaya koo kera! O ye bolibatoli koo le ye! K'a sɔrɔ an bi miiri ko o nii jugu nunu bɛ ni see ye ka mɔgɔ ka miiri yelema tijɛ na.

Kitabu bi kuma nii juguw koo la minw bi ban Ala koo la ani u bi cogo jini ka mɔgɔw kε jɔnw ye, joo koo walima kɛcogo min bi na ni halakili ye. U ka baara kε mina ye galon tige ye. U b'a fɛ ka see sɔrɔ mɔgɔw kan ka yira u la k'u ye bato fɛnw min dila, ko see bɛ o fɛnw la, k'a sɔrɔ see si te o fɛnw la! O fɛnw nunu bɛ ni see ye ka mɔgɔ ḥagami walisa u ka la a la ko see bɛ o joow fɛ.

Nka, u ka lajini ye min ye, o ye ka mɔgɔw bali walisa u kana tijɛ lɔn, u kana tijɛ tigi Matigi Yesu kunbɛn. U b'a fɛ ka adamadenw ka ḥenemaya tijɛ dɔrɔn le.

4. Minw ye kasodenw ye wari fan fe

An bi se k'a o kuma cogo kelen ta yan yɔrɔ la. Wari ye fɛn juma ye min be dɛmɛli ke walisa baara ke yɔrɔ babaw ka baara ke fɛnw san san u ni jɔgɔn ce wari sababu la. Nka, wari bi se ka yelema ka ke an ka bato fɛn ye, tuma min an b'a jati ko wari bi se ka fɛn bɛε di an ma ka tɛmɛ Ala kan.

An bi miiri ko wari dɔrɔn le bi se ka hɛɛre ani ka an ka nisɔndiya koow bɛε dafa wa? Ayiwa ni o miiri jɔgɔn le ye jaa fe ta ani an bi bolila wari nɔfɛ ka an fentigiya, o wagati la, an ye a nafama bila, o min ye Ala yɛrɛ, ani a ka gwaso mɔgɔw!

N'i ye nafolobatigiw jiniga, u bi n'a fɔ i ye ko u bi miiri ka nisɔndiya min sɔrɔ u ka nafolo kɔnɔ, u m'u sɔrɔ fɔlɔ, ani o le b'u jɔti ka to ka nafolo jini k'a ton halibi! Sutana, o min tɔgɔ ko galon faa, ani Ala jugu, o b'a fe ka nin miiri dan an ka dusukunw la ko wari dɔrɔn le bi se ka hɛɛre di an ma; Ala te.

O cogo la, o wari kɔngɔ min b'an na, o joo min bi mɔgɔw jɛminɛna, o bi tɛmɛ sutana ka galon fe ka fanga sɔrɔ an ka fɛn jini kojugu fe, o min b'an lafili.

5. Ala kelenpe le ye kisibaba ni sebagaya bee tigi ye

Ka se ka koo kun ce, bato fɛnw bɛε b'u yɛrɛ yira i n'a fɔ fɛn sɛbɛ, k'a sɔrɔ o nafa m'an bon ani u bi taa ni an ye tunu yɔrɔ la. Tijɛ be cira Esayi fe ni a ye yele bɔ u ma. Yele kuma min fɔra o sura ni na, o ye ko a ka digi mɔgɔw la ani ka weleli lase

u ma, ka masɔrɔ Matigi təməna cira Esayi fε, ka se k'u hɔrɔnya k'u bɔ bolibatoli ka kaso la.

Ala bi a kan to a ka jama ma, walisa ka u hakili jigi ko ale le ye tijε tigi Ala ye, ani Ala kelenpe. A y'a yira u ma siŋε caama wagati təməni na ko ale le ye u kisibaga ye, ale kelen le ye jigi la yɔrɔ ye, ani ale kelen le ka kan ni batoli ye.

K'a daminε, Ala y'a fɔ ko: «*Jɔn le bɔni bε ne ma?*»

Tijε la, Ala ti sumani fεn ye! Batofεn si ti se ka suma n'a ye! Ala le ye danbaga ye! Ale de ye fεn bεε dan! Batofεnw min dilara ni adamadenw bolo ni u miiri la, o bi se ka mun kε? U bi na ni jεnεsisi ni bɔnε gansan le ye.

K'a sɔrɔ, Ala ye a yεrε yira ko ale le ye danbaga ye, ani an kisibaga, kisili tigi Ala ale le bi baara kε mɔgɔ ka jεnεmaya la, ani mɔgɔ ka dusuw la, ka kojuma kε u ye.

Mɔgɔw b'u jε sin batofεn nɔ fε ka dεmeli makɔnɔ u fε ka u ka kunkow jεnεbɔ. U bε miiri ko o bato fεnw bi na u bɔsi, wala ka u dεmε ka u ka jinina koo sεbε di u ma. Tijε don ko nin jugu bi se tuma dɔ ka mɔgɔw jaa gεlεya ni fεnw dɔw ye, katuguni u b'u kε walisa mɔgɔw ka se ka tugu u kɔ. Nka bolibatoli bi laban tuma bεε ka o batobaw kε u jɔnw ye, u bε la fεn fuuw la, u jigi bi la fεn fuuw la, ani u bε kεcogo jugu ta min ye halakili taa ye. O bεε ye ko batofεnw bi mɔgɔ nige ka u bila jɔnya la, ani ka yira u la ko u mako bε kisibaga la sεbε la!

Ala le ye a yεrε yira, ale le ye kisibaga ye! Filili min an y'a kε ka an to bolibatoli nɔ fε, Ala le bε se ka o jurumu yafa, ale le bε mɔgɔ hɔrɔnya k'a bɔ boliw ka jɔnya la.

Wagati o wagati, ni a sɔrɔla ko an samana boliw nɔɔ fε, an ka kan ka jija k'an hakili jigi cira Esayi ka kalan na. Batofεnw ti ni see ye, u bi an jε sin fililiw ni bɔnɔ dɔrɔn le ma. Seew min bε batofεnw kɔ fε, kanuya tε o la, o seetigi nunu b'a fε ka kojugu dɔrɔn le kε an na, o b'a fε ka kε an ka sen talon fεn ye.

K'a sɔrɔ, Ala le ye Sebagaya bεε tigi ye, danbaga lo, an kisibaga lo, ani a bi an kanu. A bε a ka jumaya ni a ka Sebagaya bεε di an ma walisa an ka jε.

An ka kan ka an jε sin jɔn fε? O jεnatɔmɔli ma kan ka kε gεlεma ye an fε.

5

Ala bε mɔgɔ kisi jinaw bolo

Ayiwa, an bi na taga ja ni an ka kuma kun ye, o min ye bolibatoli koo ye, k'a kεŋε ni tuma min na ciden Poli tagara ni Yesu Kirisita ka kibaru diman ye Efesi dugu la, kamasɔrɔ o ye nεyirala ye min bε se ka kalan di an ma!

1. Efesi dugu sigi cogo ani a jago koo

Efesi dugu tun ye dugu jnana ye kabini wagati jan Asi mara la. Bi, a fεn tɔ tolen bi sɔrɔ Turuki jamana la! O dugu ka koo bi ni nafa ye an fε ka kεŋε ni nin kalan ye, katuguni bolibatoli koo tun ka caa a kɔnɔ.

O dugu kɔnɔ, mɔgɔw tun delila ka nii juguw wele, ka dɛmeli jini ka bɔ u fε, ani ka subagaya koo kε ni o ye. Subagaya koo tun kera kεlεkε mina ye u fε, u b'u ta ka koow nεnεbɔ walima ka dimi bɔ u juguw la. O kera sababu ye foo nii jugu koo faara o dugu kɔnɔ.

2. An ka bi tile ka subagaya

Nii juguw ni subagaya koo jεsiran bε ye ye halibi. Siya dɔw fε o koo bi kε dogo la, k'a sɔrɔ dɔw b'u taa kε kεnεjε la.

Ka dɛmeli jini ka bɔ nii juguw walima subagaya koo la, o bi don bolibatoli koo la, o ye k'i bi nii jugu le welela k'u bila i yεrε kan walisa u ka Ala ka fɔlɔ sigi yɔrɔ ta i dusukun na. Ka nii juguw wele ni subagaya koo ye, o ye ka dɛmeli jini u fε,

u tun ka kan ka o min jini Ala kelenpe fε. An b'a fε ka an ka deliliw ka jaabili sɔrɔ k'a bɔ Ala fε wa? An ka an jnew sin Matigima, ani ka nii juguw ka dəməli to yen. Ni gwεleya b'an na, an ka o koo ta ka kalifa Ala ma, o min ye sebagaya bεε tigi ye, ani ka subagaya koo to yen!

3. Efesikaw ye Ala ka kuma sɔrɔ

An kumana sisan ka j̄esin koo min t̄emena, tuma min na ciden Poli ye Ala ka kuma fɔ Efesi dugu la. An ka nin lɔn ko ciden Poli ye san fila le kε o dugu nin na kibaru diman fɔ kɔsɔn dɔrɔn.

*« Ala tun be Pɔli dəmε ka kabakow kε kosɔbe,
U tun bε faniw ta k'u maga Pɔli la, ka taga o maga
banabagatɔw la, u be kεnεya. Ni jinatɔ lo, jina be
bɔ.*

*U bεε siranna. O seen fε, mɔgɔw ye boja la Matigi
Yezu tɔgɔ kan.*

*Mɔgɔ minw tun lara Yezu la Efεzi, u caaman tun
be na u ka kojugukelenw fɔ jama jana k'a yira k'u
te o kε tugu.*

*Minw tun be jinamoriya kε, olu caaman nana n'u
ka sεbe ye k'u jεni jama bεε jana. U y'o sεbe nunu
sɔngɔ jati, k'a ye ko a be warigwε deen waa bi
duuru bɔ.*

*Matigi ka kuma tun be yiriwa a yεre ka sebagaya
fε ten. »*

(Kewalen 19. 11ka se12 ma; 17 ka se 20 ma)

Min jelen lo, o ye ko Efesi dugu mɔgɔ caama tun ye u yɛrew di jinew ni nii juguw ma. Nin kuma bi sara mɔgɔ la ko: mɔgɔ min b'a yɛre di o bolibatoli ni subagaya koow ma, u b'u yɛre kera o fənw ka jɔnw ye! Ani a bi na kε u fe dimi ani nənasisi ba ye!

Nka mɔgɔ minw ye u niiw di Matigi Yesu ma Efesi dugu la, u bεe hɔrɔnyara ka bɔ jinaw bolo. Yesu bi se ka mɔgɔ bεe bɔsi cε fara muso kan k'u bɔ dibi fanga la. O le ye Kibaru duman ye!

O dugu kɔnɔ, Yesu ye baara min kε Nii senu ka sebagaya fe, o bi ye ka lɔn. A ye nii juguw ka baara cεn, a y'a yira ko ale le ye sebagaya bεe tigi ye, ko nii juguw ka fanga bε ni dan ye. Batofɛnw tun bε mɔgɔ digi k'u bila jɔnya la, ni siranya kɔnɔ, nka Yesu ye o fanga dabiri, k'a ka mɔgɔ kisilenw bεe bɔsi.

Mɔgɔ caama y'a lɔn ko Yesu le ye Kisibaga juman ye, u y'a lɔn ko bato fənw ye fən fuu le ye. O cew ni o musow bana tagama cogo kɔrɔw la ka danaya kε Yesu la, o min ye Masake ani kisibaga ye: U ban na jinew ka batoli la, u ban na kakala koow ma, ani subagaya koow ani fən min bεe tun bi kε dibi la. U ye yεlεmani min sɔrɔ, ka se ka o koo wangola jama bεe jεε na, u tun bε na ni u bolola fənw ye, u tun bε baara kε ni o min ye subagaya koo ni jine batoli la. U bεe tun bi u ka jurumu fɔ mɔgɔw bεe jεε na.

4. Yesu bi jinew gən ka bə məgə la hali bi lon na

Yesu Kirisita bi a cogo kelen na bi fana. A nana ni kibaru diman min ye, o ye jigi sigi kuma ye ka di minw nimisara katuguni u tun ye u yere di subagaya ni bolibatoli koo ma. Ni məgə donan dibina koo ma ka ban, a ka gelə o tigi bi se ka bə o koo la ni a yere ka fanga ye. Yesu le ye setigi ye, ani a bi baara ke halibi ka batofənw ni nii jugu ka baara cen ka məgəw bəsi ka u bə a ka jənya la.

Minw bəə b'a fe ka bə nii jugu bolo, waajibi lo u ka yeləma Yesu fe ka nimisa u ka jurumuw la ani ka tagama danaya kan.

Danaya ye fən min ye, o ye ka la a la n'i dusukun bəə ko Yesu le ye Kisibaga ye, ko a bi se fən bəə la, a te desə fən si la, ani a labəni bətuma bəə ka an kisi. Danaya bi a yere yira delili la, delili min sinsin ni bə Yesu ka lahidu kumaw la o min bi sərə kitabu la.

Ni a sərəla ko nijuguw wulila k'a to ka məgə kələ, a ka ji danabaga ka a danabaga ɲəgən də yaala, wala danaba caama, minw ka danaya ka bon, u bə delili ke ɲəgən fe, walisa Matigi ka a ka fanga jigi ka a tigi hɔrɔnya k'a bə sutana fanga bolo.

Nimisali koo bi məgə min na, wajibi lo o tigi ka ke ni o nganiya ye, a tigi ka latigeli ta ka ban a ka koo kɔrɔw la, ani bolibatoli koo la. Efesi danabagaw kɔni, olugu ye u ka subagaya səbəw bəə jəni.

Anw fana, fənw min bεε bi se ka ke kɔrɔbɔli ye wala ka an sama ka kɔsegi an ka tagama cogo kɔrɔ la, an ka kan ka faran ka bɔ o koow bεε la. I n'a fɔ fɔlɔ danabagaw tun ban na ka taga u ka bolibatoli bonw ni ɲenagwε min tun bε labεn ka joow bonya cogo min na. Subagaya koo bi ke yɔrɔ min na, an ka kan ka ban o yɔrɔ taga ma, wala ka tugu mɔgɔ dɔw kɔ minw bi se ka an saman ka batofɛnw bato.

6 Danaba bi ninkεlε la

Kalan tɛmɛni la, an y'a ye koo min tun bi kera Efesi dugu la lon mina Yesu Kisitita ka kibaru diman dona o dugu la. Efesi dugu tun ye dugu ye min tun falen bε bolibatoli koo ni subagaya koo la kosebε. Nka an Matigi Yesu bi ni sebagaya ye ka cew ni muso bεε kisi, minw bε boliw ni nijuguw bolo. O bεε n'a taa, o danabaga kura nunu tun bε ɲenemayara boliw ani dibi koow cεma, kibaru duma tun ma sɔn yɔrɔ min na. O cogo kelen na, hali bi, danabaga caama bi taga ja ka don yɔrɔ min bolibatoli ni dibi koow bε yen, o min ye lili don u ka siya koo la. Danaba minw bε o yɔrɔ sifa nunu cεma, u ka danaya bi na se ka taga ɲe wa? An bi mun lɔn fɔlɔ Efesikaw ka danaya la? An bi se ka mun kalan sɔrɔ k'a bɔ u

ka danaya fε? Nin yɔrɔ kura min an bi na damine, an makonje bi na ke o jinigaliw la.

1. Kεlεkε jεkεnε

Efesi dugu Egilisi le nana yεlema ka ke a numa ye o mara kɔnɔ. Ciden Poli ye bataki ci a ma o min bi sɔrɔ Lahidu kura la.

*« Aw kana o ke u jana dɔrɔn k'aw koo diya u ye,
nga aw k'o ke i n'a fɔ Krista ka jɔnw, ka Ala sago
ke sɔbe la.*

*Aw ka baara ke u ye ni dusupuman ye, i n'a fɔ aw
be Matigi ka baara ke cogo min na. Aw kan'a ke i
n'a fɔ aw b'o kera mɔgɔ ye,
bari aw b'a lɔn ko mɔgɔ kelen kelen bεε bena u ka
baarapuman tɔɔn sɔrɔ Matigi fε, jɔnw fara hɔrɔnw
kan.*

*Kuntigiw, aw fana k'o koo jɔgɔn ke u ye. Aw kana
fariya u ma, bari aw b'a lɔn k'u Kuntigi n'aw fana
ta ye kelen ye min be sankolo la, ani ale te mɔgɔ
woloma ka bɔ mɔgɔ la.*

*Ayiwa, aw k'aw jija Matigi ka koo la a ka
sebagaya dafanin barika la.*

*Aw ka Ala ka kεlεkeminanw bεε ta waasa aw ka
se ka lɔ ka ja ka Sutana ka namaraw kunben.*

*Bari an te kεlε ke ni adamadenw ye, nga an be
kεlε ke ni dijεjugu kuntigiw ye, ni sanfε
fangatigiw, ni setigi minw be dibi la, ani nijugu
minw be sankolo la.*

*O la, aw ka Ala ka kεlεkεminanw bεε ta waasa ni
lonjugu sera, aw ka se ka lɔ kelen kan fɔɔ ka se a
laban ma.*

*Aw ye jija ka tijε ke aw ka cεsirilan ye, ani
tilenninya ka ke aw ka nigεkunbεnnan ye.*

*Aw ye jija ka kibaru diman fɔɔ, min ye hεrεkuma
ye, o ka ke i n'a fɔɔ aw ka sennasanbara.*

*Lanaya min b'aw la, aw k'o ke i n'a fɔɔ kεleden ka
nigεkunbεnnan, ka se ka Sutana ka bijε
tasumaman bεε faga n'o ye.*

*Aw ka kisili nigεfugulan biri, ani ka Nii Senuman
ka murujan ta min ye Ala ka kuma ye.*

*Aw ka Ala daali kosɔbe tuma bεε Nii Senuman
barika la ni daalili sifa bεε ye. Aw ye jija o la
kosɔbe ka daalili ke Ala ka mɔgɔw bεε ye. »*

(Efεsikaw 6. 10 ka se 18)

Ka tεmε nin hayaw la, Ciden Poli ye jεyirala ta ni kεleke
jεkεnε ye.

Hakili jigi lo danaba ka jεnεmaya la, tuma min na a bi sɔrɔ
bolibatobaw cεma, o ye bondori ni kεlε yεrε le ye. Tuma min
an bi nana Yesu Kirisita ma, ni a bi an ka miiri la ko an bi na
jεnεmaya nɔgɔma le ke, an ye an yεrε nigε, ani k'an yεrε
yεrεkε farati koo caama jε fe.

Ciden Poli y'a yira an ma ko dijε yebali dɔ bε yen min ye nii
juguw taa ye, o bε Kirisita ni a ka tugu baaw kεlε. O bεε n'a
taa, o kεlε ka fari yɔrɔ min dibi koo ye fanga sɔrɔ.

2. Ciden Poli ka ladili

A bi danabaw bεε lasomni ko u ka sinsin tuma min na u jεε sinin bε kεlε la ni dijε yebali ka juguw ye! An bi se ka see sɔrɔ, fɔɔ ni an ye an ka fanga jini ka bɔ an Matigi Yesu fε! Ni an b'an kelen na, an ti se ka see sɔrɔ tuma min na jugu bi an kεlεla, nka ni Ala bi an fε, an sinsini bi se ka to.

Aw ka jigi sigi sɔrɔ, fanga bε Ala fε, sebagaya ba b'a fε ka tεmε nin juguw bεε kan. Tuma min na an bi dogo yɔrɔ jini Ala fε, tuma min na an bi danaya kε a la, a bi fanga di an ma ani k'an kε see sɔrɔbaw ye, ani ka fanga di an ma an bi see sɔrɔ kɔrɔbɔli gelεmaw bεε la.

3. Aw ye Ala ka kεlεkε minaw don

Ciden Poli bi taga jε ka kεlε ka jεyirala ta o min ye marali fεnw min danaba ka kan ka sɔrɔ i n'a fɔ ɔrɔmu ka sɔrɔdasi.

a) Tijε ka cεsirina

Sutana ni nin juguw ka kεlεkε mina ye galon tigε le ye. Nin juguw bi tεmε galon fε ka an lasiran, u b'a fε an ka siga siga Ala ka tijε koow la, an ka kisili koo jigisigi min b'an dusukun na, u b'a fε ka o bɔ, an ye latigeli min kε Ala nɔ fε tagama la, ani timinadiya min b'an na, u b'a fε ka o tijε, u b'a fε an ka sereya kana kε ni kun ye, walisa Ala ka noɔrɔ koo kana manamana tugu.

Nka Poli ye kεlεkε minaw minw koo fɔ, ni an ye o ta, an bi na see sɔrɔ. Kεlεkε mina fɔlɔ min koo fɔra, o ye tijε le ye. Walisa ka se ka galon koo bali, wajibi lo i ka tijε lɔn ani tijε

ka ke i kono. Ani an y'a men ko Ala ka kuma le ye tijε ye. O cogo la, an ka kan ka koo bεε le ke walisa ka kitabu ka kumaw kalan.

b) Danaya ka nigε bεn na

Ka kitabu ka kuma lɔn dɔrɔn, o ti bɔri ke, fɔ a bi min fɔ, i ka la o la i dusukun na. O de y'a to ciden Poli bi danaya yira i n'a fɔ nigε bεn na. Ala bi min fɔ an ye a ka kitabu kuma kono, ni an laara o la, k'a ka layidu kuma ke an sinsin yɔrɔ ye, sutana ka galonw ti na se ka foyi ke an na.

c) Kisili ka fugulan ni Ninsenu ka npan, o kɔrɔ ko Ala ka kuma

Poli fε, o tijε ka fεn nafama ye min ye, o ye Ala ka kuma ye min be kalan di kisili ni tijε min Ala b'a di an ma danaya barika la. An ka kan ka an hakili jigi tuma bεε Ala ye min ke an ye a dence Yesu Kirisita sarakali fε, ani a tεmεna Nii senuma fε ka min ke an ye. Tuma min na o tijε kumaw bi an kono, tuma min na an b'o mara an dusukun kono, sutana bi temε galon kuma minw fε ka an jalaki, o galonw ti na lɔ yɔrɔ sɔrɔ.

O cogo la, ni an ye kibaru diman lɔn ka ne, ani ni an dusukun nešini lo Yesu ma, o bi na an mara tuma min na an bi bolibatobaw ni dibinan koo cεma.

d) Ala delili

A laban, Ala delili nafa ye min ye ka se ka o nii kεlε ke ka ne, Poli daa sera o ma fana. Ni an bi Ala deli, an bi an ka yεre di

koo le foora a ye, ani an dusukun ka mako ne koow. Delili fe, an bi se ka gere kabako Ala ra, o min bi na a sebagaya di an ma ka an kisi o kelle tasuma ma, a bi na a ka hakilitigiya di an ma walisa ka an jigi barika bonya ani an ka danaya, an ka se ka galon sifaw bee kele, o min bi bo an jugu yebali fe.

Ani an ka kan ka delili ke noggon ye, an ka kan ka o kelle nin ke ni Egilisi mogow bee ye, ani an jolen ka to. Sorodasi min bi a kelen na, o ti se ka see sorc jugu ka bijew kan! Nka ni kellekellaw daw be yen fan bee fe, a bi na se ka fanga sorc kamasorc a lani baara ko a laminini lo ni kelleke cew ye. O cogo kelen na, danaba min be a kelen na, a te na se ka lo ka mees, Egilisi ka niyorc ye min ye, o ye k'a deme, k'a barika bonya o nin kelle la. Delili min bi ke danabaw ni noggon ce, ye cogo numan ye, walisa danabaw ka se ka u ka kelenya yira ani kajen ka kelleke noggon fe ka see sorc yorc min bolibatoli ni dibi koo ka caa.

7

Nigi jugu damatɛmɛ koo

Kabini an ye kalan damani minw tɛmɛ, an kumana bolibatoli ni dibila koo bi kε yɔrɔ min na u bi nin juguw wele. Ani an y'a lɔn ko an bi se ka hɔrɔnya sɔrɔ ka bɔ jina juguw ni bolibatoli la, ni an ye an ɲe sin Yesu Kirisita la ani ka to ale kelenpe fe.

Sisan an bi na kuma kun yεlεma, ani k'a file mun le kera sababu ye, tuma min mɔgɔ bi yεlεma k'a yεrε di nigi jugu damatɛmɛ na, i n'a fɔ wari kanuya, bolola fεn kanuya, wala jatɔya koow, ani o koow bi se ka kε u bε o tigi jati ko a kera kelen ye ni bolibatoba ye.

Tijε don, an ti deli ka kuma o koo la k'a yira ko o koo nunu fana ye bolibatoli ye, ka sɔrɔ kitabu b'o koo yira ko bolibatoli koo lo. O de y'a to an ka kan ka miiri o kumaw kɔrɔw la k'a file kitabu b'o koo ɲeyira cogo min na:

*« Aw kana nafolo caaman lajɛn aw yεrεw ye dijɛ
nin kɔnɔ, bari bagabaga ni tumuw be cenni kε,
soonw fana be daaw kari ka don ka fεenw cε.*

*Nga, aw ye nafolo caaman lajɛn aw yεrεw ye
sankolo la. O yɔrɔ la, bagabaga ni tumuw te se ka
cenni kε, soonw fana te se ka daa kari ka don.*

*Mɔgɔ si te se ka baara kε kuntigi fila ye, bari a
bena kelen kɔniya ka kelen kanu, walima a bena*

nɔrɔ kelen na k'a mako bɔ kelen na. O cogo la fana, aw te se ka nafolo kanu, ka baara ke Alaye. » (Matiyo 6.19 ka se 21 ma, ani 24)

A ka ji an ka yira ko ýoý min a fɔra ko Mamɔ, o ye ala dɔ tɔgɔ ye, o tun ye joo dɔ ye min nɛsin ni bɛ wari koo ma.

« Aw k'a faamu kosɔbe ko kakalaw ni
m̄tum̄inuq̄n̄ḡc̄n̄, ni wasabaliw tena don Krista ni
Ala ka masaya la. Wasabaliya ni josɔn bεe ye
kelen ye. » (Efesikaw 6. 5)

1. O bolibatoli cogo bi neyira cogo min na

Nin yɔrɔ bɛna fɛn min yira, o ye fɛn sɔrɔ damatɛmɛ nigi bidon mɔgɔ la cogo min na, ani jatɔya kɔngɔ bɛ mɔgɔ mina cogo min na. Poli bi o koo nunu bɛɛ yira ko o ye bolibatoli le ye. An bɛna o koow bɛɛ ne yira cogo sifa fila ra, o neyira cogo bi na bɔ kitabu kumaw la.

Sani an ka taga þe, bolibatoli ye fən min ye, o ye ko Ala ka fən þənəmaw min dan k'o di mɔgɔw ma, u b'u ta ko bila baara jugu kama o min m'an di Matigi ye. O təməni kɔ, bolibato ye ka sigi yɔrɔ di o fənw ma an dusukun na, k'a sɔrɔ an Matigi Yesu le tun ka kan ka o sigi yɔrɔ ta.

An ka wari koo ni nafolo fənw ta fɔlɔ. O fən fila bɛɛ ka kan, a b'an dəmə kan ka dijɛ latigɛ koow nɛnabɔ, nka nigi jugu min ye ka o fənw sɔrɔ tuma bɛɛ, o bi se ka see sɔrɔ an kan, fɔ ka kɛ an ti miiri Ala koo la tugu! Ni an b'an ka nisɔndiya, ni fən

minw bi an jəw fa, ani an ka hərə jini ka bɔ wari la, ka Ala to yen, o wagati la wari ye Ala ka sigi yɔrɔ ta an dusukun na, wari yələmana ka kε an batofɛn ye. A juguma ye nin ye ko tuma min na an bi miiri ko an bi se ka fɛn bɛɛ jənəbɔ ni an ka wari ye, ani ko kun t'a la an ka dəməli jini ka bɔ Ala fɛ, o wagati la, wari ye Matigi ka nɔɔ ta, a kəra an ka batofɛn ye. Wari bi ni a ka kəta ye an ka jənəmaya la, nka fɔlɔ sigi yɔrɔ min ka kan ka di Ala kelenpe ma, a ma kan ka o ta.

An bi se ka o jɔgɔn tagamasiyen ye fana cε ni musoya koo fan fɛ. Jəniya ye fɛn juma ye, Ala le ye o dan. Nka, ni an y'a to ni o nigila koow ye dama təmɛ kε an nan, fɔɔ ka taga təmɛ dan yɔrɔ min Ala y'a yira an na, o wagati la, an ye o layɔrɔ koo bila cogo jugu la. Ani an ye Ala ka sigi yɔrɔ bɔsi a la.

Ni jəniya koo diya nana kε an ka miiri ni an jənamaya kun ye, o wagati la an bi jənəmayara bolibatoli la, kamasɔrɔ, ka Yesu lɔn, o tun ka kan ka kε an ka minɔgɔ fɔlɔ ye, k'a bato, ani ka baara kε a kelen ye, k'a bato ka baara kε a ye, o ka kan ka kε an ka jinin na ko fɔlɔ ye.

2. Fɛn min bi na ni o bolibatoli sifa nin ye

An bi an yərɛ jiniga mun na mɔgɔ caama bi ben cogo nɔgɔma la o nigi jugu la min ye fuu ye ten!

Minw ma Ala lɔn, olu fɛ, u b'o kε ka se k'u dusukun ka yɔrɔ lakolon fa. Nka sani u k'u ka hərə jini Ala fɛ ani sigi kojuma, u b'u cogo juma nin jini ka bɔ yɔrɔ wərəw la, ani ka tugu o fənw nɔ fɛ, o min ti na se ka u wasa ka ye.

Ka fara o bεε kan, dijε min ye an lamini, o bi an kɔrɔbɔ o koo la, u b'a fε an ka la a ra ko jəniya koow ni wari kanuya bi na se ka an wasa. An teriw bi se ka an jɔti o koow la. Dijε b'o kunafoliw kibaruya jənsən. Ni o kibaruya diya ye an lamini, mɔgɔ caama bi tugu o koow kɔ u ti miiri yεrε. U laban bi taga ke i n'a fɔ dijε mɔgɔ, ani ka bɔnɔ a jənana na, o min ye Ala koo lɔniya juma ye.

Kabini a damine, sutana ye o galon koow le dan an ka bi dijε ni an ka siya koow la walisa ka se ka adamadenw yɔrɔ jana ni Ala ye, a miiri ye ka adamadenw bila bolibatoli ka jɔnya la.

Nin min laara a la ko wari ni jəniya koo bi se ka Ala ka nɔɔ ta, o tigi bi a yεrε lafilila, a ben tɔ lo bolibatoli koo bolo.

3. Fen sifaw bεε nigε jugu ye bolibatoli le ye

An kuma na ka taga wari kɔngɔ ni jatɔya koo la, o koo nin jɔgɔn bi se ka jəsin baara wεrew fε, nafa fen wεrew, wala tagama cogo wεrew fε.

Tijε don, a jelen lo ko wari kanuya kojugu ni kakalaya koo ye fen fila ye min ye bolibatoli koo ye, ani u bε taga jɔgɔn fε. O le y'a to kitabu bi kuma a koo la caama. Fen caama bi se ka ke sababu ye ka nigi jugu don an na min bi se k'an lafili. Ni o nigi ma na ke nafa fen ye an jεε na ka tεmε Ala koo kan, ni a ye jaafe la ta fɔɔ ka Ala ka fɔɔ sigi yɔrɔ bɔsi, o wagati la, a bi bolibatoli koo le yira.

O cogo kelen na fana, farisogo ḥenage koo, wala an bi wagati t̄emē fēn min kan ka dama t̄emē, bi se ka kē bolibatoli ye. O k̄etaw nunu bēe ka ni, nka ni an ye sira di u ma u ka ḥefē la ta an ka ḥenemaya la, ani ka Ala ka sigi yōrō ta, ayiwa a laban bi kē bato fēn ye an bolo.

Baara yērē bi se ka kē an ka bato fēn ye, ani ni an ye an yērē di farisogo ḥenajē koo o koo la k'a dama t̄emē, i n'a fō dōnkili labagaw ni sirima filē koo.

4. Ala kelenpe le ka kan ni batoli ye

Ni ban k̄era o fēnw nunu na, ani an y'o jati i n'a fō bolibatoli koo lo, an ma kan ka miiri ko Ala ye nagaminikēla ye.

Ka kōn fēn bēe ḥe, an bi se k'a fō ka j̄eya ko Ala ye fēn ḥumaw minw bēe dan k'a di an ma, a ye o kē an ka ḥe kōson. Kun koow bi daminē, tuma min na o fēn ḥenama nunu bi sigi yōrō numā sōrō an dusukun na, ani ka u dankun ḥe sin yōrō wērē la.

O t̄emēni kō, a nafa yōrō baa ye min ye, Kitabu bi baara sifaw bēe kōrōfō, i n'a fō k̄ecogow, ani ka nōrō fēn dō la ka dama t̄emē, Kitabu b'o jati bolibatoli koo ye tuma min o koow bi an bali ko Ala ma kē an ka nafolo bēe la ḥuma ye.

Tuma min an bi yēlēma boliw nōfē, an bi bōnō Ala koo la, ani fēn ḥumaw min bēe be dugukolon kan. O cogo la, an k'an nisōndiya ḥini Ala fē, a kana kē ko an bi nōrō fēn min bi se ka ban ani ka an jigi tige lon dō.

«... Aw ka aw yere kɔlɔsi bolibatoli ma »

Yani an ka nin sεbe ka koo kun cε, an bi na kɔlɔsili dɔ ke ka bɔ fɔlɔ Yuhana sura 5.21 a ko: « *Ne ka denmensenw aw ka aw yere kɔlɔsi boli batoli ma.* »

1. Aw ka boliw kɔlɔsi k'u dɔn

An bi jenemayara dijε min kɔnɔ, boli batoli sifa caama bε yen min bi se ka an kɔrɔbɔ walisa an k'an yere majigi u ye. O cogo la, nin jinigali min ye ko an bi na an yere kɔlɔsi cogo min na boliw ma, o ka giri.

Kitabu bε min fɔ boli batoli koo la, an bεε ka kan ka an yere sεge sεge k'a file ni miiriliw dɔw maralen bε an dusukun na min taara boli batoli koo fan fε. An ka kan k'a lɔn bato fεn sifa jume le bε an ka bi wagati la, ani ka an yere jinika yala ni an ma ben u ka janw dɔw la.

2. Hakili jigi boli batoli koo la

Mɔgɔ min ye boli batoba ye, o ye min bi a cεsiri ko ale bi ala wεre, wala nii dɔ, wala mɔgɔ dɔ, wala baara kεta dɔ, wala fεn wεrew dɔ batora. Fɔ o kεcogo bε an ka jenemaya bεε mina ka an yɔrɔ janya ni Ala ye, fɔɔ ka Ala kelenpe ka fɔlɔ sigi yɔrɔ bɔsi. An tun y'a ye ko boli batoli bi se ka ke dεmεli min bi jini ka bɔ nii juguw fε, tuma min an b'o wele. Wala ni wari kanuya kojugu donna an na, wala ka tεmε jatɔya koo fε, wala masaya jini, wala mɔgɔ bayo jini. Ani o jɔgɔnaw.

3. Ka ban tagama cogo kɔrɔ la, o min ye boli batoli ye

Ni a sɔrɔla ko an y'a kɔrɔsi k'a ye ko an sirini lo kewali walima kewali caama nɔɔ fɛ, min ye boli batoli ye, an ka kan ka nimisi o koo la ani ka yafali jini Ala fɛ. An ka kan k'a fɔ Ala ye ko k'an to boli batoli nɔɔ fɛ, an ban na a la ani k'a hake ta. An kapi k'a fɔ a ye ko an filila ka sirajugu ta, sira min bɛ mɔgɔ lafili ani ka taga ni i ye halakili la.

Nka sisan an ye kibaru diman sɔrɔ! Ala ye makari tigi ye, an ma na an ka jurumu fɔ a ye ka jɛ, a bi yafa an ma, ka masɔrɔ Yesu saara an kɔson gengen yiri kan.

A ka gele dɔw fɛ ka la a la ko Ala bi sɔn ka yafa jurumu gɛlɛnw ma i n'a fɔ boli batoli koo, nka Ala ka makari ka dun kosebe, a bɛ tɛmɛ an ka miiriliw kan. O cogo la an ma kan ka siga siga an yere di koo la a fan fɛ, ka masɔrɔ mɔgɔ o mɔgɔ bi a jigi la a kan, a bɛ o tigi jaabi tuma bɛɛ.

4. Nimisali koo

Nimisali ye fɛn min ye, o ye ka ban boli batoli koo ma, ka latige ka ban a la pewu. Yesu y'a fɔ an ye ko mɔgɔ tɛ se ka baara kɛ kuntigi fila ye. Wala an bi sira di boliw ma u ka jaafɛ sigi yɔrɔ ta an dusukun na, an ka latigeliw, ani ka an jɛ sin fan wɛre fɛ, wala an bi an ka jɛnɛmaya to Yesu bolo, o min ye jɛnatɔmɔli sɛbɛ ye.

Nimisali ye fɛn min ye, o ye ka latige ka ban boli batoli ka kewale sifaw bɛɛ ma. Nimisali ye ka latige ka tugu Yesu nɔ fɛ. Dɔw fɛ, i n'a fɔ an y'a fɔ ka ban cogo min na, o latigeli bi

se ka ke bolola fən caama cəəni ye, min bəə tun bə ta ka baara ke boli batoli koo la, ani ka ban yɔrɔw dɔw taga la, boli koo tun bə ke o min na.

5. Aw ka Ala yɔrɔ nini

O bəə ra, an bi dijə min kənɔ, o bə tugu kera an na, tugu caama bi ke an na, i n'a fɔ, ka an hakili yeləma, ani kɔrɔbɔli sifaw walisa an ka segi ka ben boli koow la tugu.

Tijə lo, n'i boɔra boli batoli koo la ka ban, i ka kan halibi ka bondori ke kosəbe walisa i kana segi ka ben a ra tugu. O sen fε, an ka Yesu ka kuma nin kalan a ye min fɔ:

*« Nga, aw ye nafolo caaman lajən aw yεrεw ye
sankolo la. O yɔrɔ la, bagabaga ni tumuw te se ka
cenni ke, soonw fana te se ka daa kari ka don.
I ka nafolo be yɔrɔ min na, i ka miiriya be o yɔrɔ la
fana. » (Matiyo 6. 20. ka se 21ma)*

Nafolo koo min fɔra ni yɔrɔ nin na, o tε wari wala bolola fən sɔrɔ koo ye. Nafolo ye fən min ye, o ye fən min bi an bolo, ani a nafa ka giri kosəbe, an bə an səbe don fən min na kosəbe. O la fən jumən le bə dijə kənɔ ni a nafa ka giri? O ye Ala yεrε le ye, Ala nafa təməna fən bəə kan. Nafolow bəə la numan, o ye i ka Matigi lɔn. O cogo la, ni Yesu ko an ka nafolo lajən sankolo la, a bə kumana ko Ala lɔn koo kɔŋɔ ka an mina tuma bəə, ko an ka a ka sebagaya, ni a ka dafalenyə lɔn, ani ko an ka ale ke ɲenemaya jii bɔ yɔrɔ ye!

Ni an jnew yelela ani an bi se ka Ala ye, a ka Masaya, ani a ka dafalenya ye, o bi ke sababu ye an be nooco a la, ani nigi te na ke an na tugu ka kocegi boliw la tugu, o min be an lafili.

Yesu be an hakili jigi ko nin dije ka nafolo te meen taa ye.

Boliw te se ka u ka layidu dafa. A meen o meen, u be na i jigi tige lon do, o wagati la an be na yen ko u ye ceni ba le ke an jaenemaya la.

Nka, an ka segi ka na Yesu ka kumaw la: «Aw ka nafolo lajen aw yere ye sankolo la»... Yesu be an jaa gelyara walisa an ka Ala yoco jini, ani ka a ka kuma senuma mara an dusukun na! Nka, an ka kan ka mun le ke? Cogo jumen na an bi se lon o lon ka o nafolo mara sankolo la ani ka an yoco janya ni boliw ye?

An ka kan ka Ala ka tije kuma fa an ka miiriliw la. An ka kan ka hakili jigi a la tuma bee ko an bi se ka an jigi la a kan, ko boli koo ye fuu le ye. An ka kan k'an hakili jigi ko ale le ye an ka nisondiya sababu ye, ko boto fen te se cogo si la ka an jigi fa. Ni an y'a ye ko dije be tugu kera an na, ni lafilili kumaw be men, an ka kan o wagati la ka jija ka an ka miiriliw ne sin Matigi ma, walisa an ka se ka see soro o koow bee kan.

Kitabu be baara nafama le ke, ka masoro Matigi bi kuma an fe ka bo kitabu la. K'a masoro a ka ji an k'a kalan tuma bee, ani ka a ka kumaw do bilan hakili la, walisa o kuma ka se ka an deme ka bondori ke. Donkiliw minw boora Ala ka kuma

la, o bi se ka an dɛmɛ fana, ka masɔrɔ o bi an sɔn hakili la, o bi an ɲew yεlε walisa an ka Ala ka nɔɔrɔ ye. Ani fana, an kana to an kelen na an ka kεlεw la. A ka ni danabaw ka ɲɔgɔn jaa gεlεya tuma bεε, u ka barika don u yεrεw la, ani minw barika ka bon, olugu ka barika tanw dɛmɛ.

A laban file, an kana piñe nin kɔ pewu, mɔgɔ min ye Ala sɔrɔ k'a ke a Faa ye, o tigi ye lafolo ɲεnama le sɔrɔ, bato fεn si tun tε se ka min di mɔgɔ ma.

N'aw mako b'ala a be se ka weeeli ke Paster KAMBOU
Félix fε:

Telefɔni: + 226 76 03 19 06

Watts up: + 226 70 81 82 80

Email: fxkambou@gmail.com